

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ

проекту наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Мінімальних вимог до безпеки та охорони здоров'я працівників у робочих зонах”

I. Визначення проблеми

Проект наказу Міністерства соціальної політики України „Про затвердження Мінімальних вимог до безпеки та охорони здоров'я працівників у робочих зонах” (далі – проект акта) розроблено відповідно до статті 28 Закону України „Про охорону праці” (далі – Закон), нормативно-правові акти з охорони праці переглядаються в міру впровадження досягнень науки і техніки, що сприяють поліпшенню безпеки, гігієни праці та виробничого середовища, але не рідше одного разу на десять років.

Проблема, яку передбачається розв'язати шляхом державного регулювання, полягає у необхідності імплементації положень Директиви 89/654/ЄЕС Ради Європейських Співтовариств від 30 листопада 1989 року щодо про мінімальні вимоги стосовно безпеки та охорони здоров'я на робочому місці (перша окрема Директива у значенні частини 1 статті 16 Директиви 89/391/ЄЕС) (далі – Директива 89/654/ЄЕС).

Національне законодавство, яке регламентує вимоги щодо безпеки і охорони здоров'я у робочих зонах складається із Конституція України, Кодекс законів про працю України, Закон України „Про охорону праці”, Порядок проведення атестації робочих місць, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 01 серпня 1992 року № 442, Загальні вимоги стосовно забезпечення роботодавцями охорони праці працівників, затверджені наказом Міністерства надзвичайних ситуацій України від 25 січня 2012 року № 67, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 14 лютого 2012 року за № 226/20539.

Зазначені нормативно-правові акти загалом враховують вимоги Директиви 89/654/ЄЕС, проте не відображають їх належним чином та потребують актуалізації.

Також, розроблення проекту акта пов'язано з тим, що за останні роки спостерігається негативна тенденція щодо підвищення рівня травматизму. Так, за статистичною звітністю Держпраці кількість травмованих працівників у 2015 році – 4260 осіб, у 2016 році – 4428 осіб, у тому числі зі смертельним наслідком відповідно 375 та 400 осіб, а у 2017 році загальна кількість потерпілих за галузями промисловості становить 4313 працівників та налічується 366 смертельних випадки.

Наближення нормативно – правових актів з охорони праці у відповідність до міжнародно-правових зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, передбачених Угодою про асоціацію, та до права ЄС.

Підтвердження важливості проблеми:

Державна політика в сфері охорони праці спрямована на створення належних і безпечних умов праці, запобігання нещасним випадкам та професійним захворюванням. Отже, регулювання відносин у цій сфері належить безпосередньо до компетенції відповідних органів держави.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Держава	+	-
Громадяни	+	-
Суб'єкти господарювання	+	-
у тому числі суб'єкти малого підприємництва	+	-

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою ринкових механізмів:

Визначена проблема не може бути розв'язана за допомогою ринкових механізмів, оскільки пов'язана безпосередньо з охороною життя та здоров'я працівників, тому потребує вирішення шляхом державного регулювання. Положення, викладені в проекті акта, мають загальнообов'язковий характер і не можуть затверджуватися локальними актами суб'єктів господарювання.

Обґрунтування неможливості вирішення проблеми за допомогою діючих регуляторних актів:

В Україні відсутній комплексний нормативно-правовий акт, який регулював би мінімальні вимоги щодо безпеки і охорони здоров'я працівників у робочих зонах.

II. Цілі державного регулювання

Цілі державного регулювання, безпосередньо пов'язані з розв'язанням проблеми:

Основними цілями прийняття проекту акта є врегулювання відносин у сфері охорони праці, безпеки і охорони здоров'я працівників у робочих зонах шляхом запровадження заходів щодо покращення охорони праці та запобігання нещасним випадкам і травматизму, що виникають внаслідок професійної діяльності.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів:

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1: Залишення існуючої ситуації без змін	<p>У разі залишення існуючої ситуації без змін, досягнення визначених цілей неможливе.</p> <p>Чинні нормативно-правові акти у сфері охорони праці не в повній мірі відповідають вимогам законодавства ЄС. Значна кількість нормативно-правових актів ускладнює роботу органів державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про охорону праці в частині забезпечення безпеки та охорони праці та негативно позначається на діяльності суб'єктів господарювання у галузях.</p> <p>До того ж, в Україні відсутній комплексний нормативно-правовий акт, який регулював би мінімальні вимоги щодо безпеки і охорони здоров'я у робочих зонах</p>
Альтернатива 2: Прийняття проекту акта	<p>Прийняття цього проекту акта дозволить врегулювати відносини у сфері охорони праці працівників у робочих зонах (робочому середовищі), що повністю відповідає вимогам законодавства ЄС.</p> <p>Прийняття акта сприятиме зниженню виробничого травматизму та професійної захворюваності працівників при здійсненні господарської діяльності суб'єктами господарювання. Економічна ефективність полягатиме у зменшенні витрат, пов'язаних з відшкодуванням шкоди, обумовленої зазначеними причинами</p>

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей.

Оцінка впливу на сферу інтересів держави:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Витрати на компенсації, що виплачуються державою на відшкодування шкоди у разі нанесення шкоди здоров'ю працівників або у разі їх смерті

<p>Альтернатива 2: Прийняття проекту акта</p>	<p>Зменшення витрат на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розслідування нещасних випадків; - здійснення виплати працівникам за період тимчасової непрацездатності після травми; - відшкодування шкоди у разі стійкої втрати працездатності або у разі смерті працівника; - медичне обслуговування працівників в закладах охорони здоров'я після травмування; - реабілітацію осіб, які отримують травми; - здійснення пенсійних виплат через отримання інвалідності. <p>Удосконалення нормативно-правової бази у сфері охорони праці.</p> <p>Розвиток інтеграційних процесів і створення передумов для набуття Україною статусу асоційованого члена ЄС</p>	<p>Відсутні</p>
---	--	-----------------

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян:

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
<p>Альтернатива 1: Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Відсутні</p>	<p>Витрати, на відновлення працездатності та здоров'я внаслідок нещасних випадків та професійних захворювань, фізичні страждання через отримання травм, моральні страждання через втрату близьких та рідних осіб</p>

Альтернатива 2: Прийняття проекту акта	Підвищення рівня безпеки праці та відповідно охорона здоров'я громадян. Зменшення особистих витрат у зв'язку з погіршенням стану здоров'я внаслідок нещасних випадків та професійних захворювань; Зниження рівня моральної шкоди.	Ознайомлення з положеннями акта витрачається 1 год. Середньооблікова кількість працюючих у галузях станом на 01.01.2017 складає 11 773 600 осіб. Загальна кількість часу становить 11 773 600 годин
---	---	---

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання:

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	497	16618	1915046	1859887	3792048*
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	0,01 %	0,44 %	50,5 %	49,05 %	100,00 %

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1: Залишення існуючої ситуації без змін	Відсутні	Прямі та непрямі витрати, пов'язані з підвищеним рівнем травматизму та профзахворювань в зв'язку з відсутністю відповідних правил, зниження іміджу підприємств в конкурентному просторі
Альтернатива 2: Прийняття проекту акта	Зменшення: - витрат на організацію та проведення розслідувань нещасних випадків; - травматизму та гострих професійних захворювань, отруєнь; - виплат працівникам за	За статистичними даними Держпраці у 2017 році середньооблікова кількість працюючих у галузях, складає 11 773 600 осіб, для ознайомлення з положеннями акта витрачається 1 год.,

	<p>перші 5 днів тимчасової непрацездатності після травми;</p> <p>- виплат потерпілим за моральну шкоду внаслідок травми;</p> <p>- втрат від простою та поновлення технологічного процесу;</p> <p>- витрат на заміну відсутнього працівника через його травмування;</p> <p>- витрат на понадурочні роботи для компенсації недовипуску продукції;</p> <p>- витрат на оплату штрафів за нещасні випадки;</p> <p>- порушень графіків приймання сировини та відвантаження продукції</p>	<p>загальна кількість часу складає 11 773 600 години, при цьому регуляторний акт під час трудової діяльності використовується постійно в реальному часі.</p> <p>Суми витрат на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва за 1 рік – 197 027 880 грн., за 5 років 985 139 400 грн. (згідно додатку 2).</p> <p>Суми витрат для суб'єктів малого підприємництва за 1 рік -32 132 229 696 грн. і за 5 років - 160 661 148 480 грн. (згідно додатку 4).</p>
--	--	--

Оцінка сумарних витрат за альтернативами

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
<p>Альтернатива 1: Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 1 до цього аналізу регуляторного впливу (рядок 11 таблиці „Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта”)</p>	0
<p>Альтернатива 2: Сумарні витрати для суб'єктів господарювання великого і середнього підприємництва згідно з додатком 1 до цього аналізу впливу регуляторного акта (рядок 11 таблиці „Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта”)</p>	160 661 148 480 / 5 років

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1: Залишення існуючої ситуації без змін	1 - цілі прийняття акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)	Цілі прийняття акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)
Альтернатива 2: Прийняття проекту акта	3 - цілі прийняття акта можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть)	Цілі прийняття акта можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть)

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1: Прийняття проекту акта	Відсутні	Держава: Витрати на компенсації, що виплачуються державою на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті. Громадяни: Витрати, на відновлення працездатності та здоров'я, спричинені нещасними	У разі прийняття проекту акта встановлені цілі будуть повністю досягнуті, що забезпечить потребу у вирішенні проблеми, встановить зрозуміле загальне регулювання, не збільшуючи кількість нормативно-правових актів з одного питання, зникне

		<p>випадками та професійними захворюваннями, фізичні страждання через отримання травм. Втрата близьких та рідних</p> <p>Суб'єкти господарювання: Прямі та непрямі витрати пов'язані з підвищеним рівнем травматизму та профзахворювань в зв'язку з відсутністю безпеки та охорони здоров'я працівників у робочих зонах, зниження іміджу підприємств в конкурентному просторі.</p>	<p>неврегульованість, що наявна у чинному законодавстві в сфері охорони праці щодо безпеки та охорони здоров'я працівників у робочих зонах.</p>
<p>Альтернатива 2: Залишення існуючої ситуації без змін</p>	<p>Держава: зменшення витрат на розслідування нещасних випадків; - виплат по листках непрацездатності за період хвороби після травми; - відшкодування шкоди у разі стійкої втрати працездатності або у разі смерті працівника; - витрат на медичне</p>	<p>Держава: Зниження витрат в зв'язку зі зниженням травматизму. Витрати на компенсації, що виплачуються державою на відшкодування шкоди у разі ушкодження здоров'я працівників або у разі їх смерті. Так протягом 2016 року травмувалося</p>	<p>Деякі важливі аспекти проблеми залишаться невирішеними, що не забезпечить досягнення поставленої мети повною мірою, зокрема, в частині зобов'язань щодо імплементації Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським</p>

	<p>обслуговування в закладах охорони здоров'я після травмування; - витрат на реабілітацію осіб, які отримують травми; - пенсійних виплат через отримання інвалідності. Вдосконалення нормативно-правової бази. Розвиток інтеграційних процесів і створення передумов для набуття Україною статусу асоційованого члена ЄС. Громадяни: Підвищення рівня безпеки праці та здоров'я громадян; зменшення особистих витрат в зв'язку з погіршенням стану здоров'я; зниження рівня моральної шкоди. Суб'єкти господарювання: Зменшення витрат за рахунок організації та проведенні розслідування за рахунок</p>	<p>4428 працівників, у тому числі зі смертельним наслідком 400 працівника. У 2017 році травмувалося 4313 працівників, у тому числі 366 зі смертельним наслідком. Громадяни: Ознайомлення з положеннями акта витрачається 1 год, загальна кількість часу складає 11 773 600 годин. Суб'єкти господарювання: За статистичними даними Держпраці за формою 43Т у 2017 році середньооблікова кількість працюючих складає 11 773 600 працівників, для ознайомлення з положеннями акта витрачається 1 рік, загальна кількість часу складає 11 773 600 години, при цьому регуляторний акт під час трудової діяльності використовується</p>	<p>Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами.</p>
--	--	---	--

	<p>зменшення травматизму та гострих професійних захворювань, отруєнь; виплат лікарняних після травми за перші 5 днів; здійснення виплат потерпілим за моральну шкоду внаслідок травми; втрати від простою та поновлення технологічного процесу; заміна відсутнього через травмування персоналу; понадурочні роботи для компенсації недовипуску продукції; штрафи за нещасні випадки; порушення графіків приймання сировини та відвантаження продукції</p>	<p>постійно в реальному часі.</p>	
--	---	-----------------------------------	--

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 2:	Зменшення витрат за рахунок:	Вплив зовнішніх

<p>Прийняття проекту акта</p>	<p>організації та проведенні розслідування за рахунок зменшення травматизму та гострих професійних захворювань, отруєнь; виплат по листках непрацездатності після травми за перші 5 днів; здійснення виплат потерпілим за моральну шкоду внаслідок травми; втрати від простою та поновлення технологічного процесу; заміна відсутнього через травмування персоналу; понадурочні роботи для компенсації недовипуску продукції; штрафи за нещасні випадки; порушення графіків приймання сировини та відвантаження продукції. Вигоди для держави передбачаються в удосконаленні нормативно-правової бази шляхом імплементації положень законодавства ЄС. Вигоди для громадян полягають у підвищенні рівня безпеки праці та здоров'я, а також у покращенні показників безпеки. Вигоди для суб'єктів господарювання полягають у зниженні рівня виробничого травматизму та професійної захворюваності.</p>	<p>факторів на дію акта не очікується</p>
<p>Альтернатива 1: Залишення існуючої на даний момент ситуації без змін</p>	<p>Від такої альтернативи необхідно відмовитися, оскільки сучасний стан нормативно-правового забезпечення сфери охорони праці потребує засобів, які б забезпечили його ефективний розвиток та реформування з урахуванням вимог законодавства ЄС.</p>	<p>Вплив зовнішніх факторів на дію акта не очікується</p>

Негативних результатів від прийняття акта не очікується.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Проектом акта передбачається затвердження Мінімальних вимог безпеки і охорони здоров'я у робочих зонах, які відповідають відповідним положенням законодавства Європейського Союзу: обов'язки роботодавців щодо захисту здоров'я та безпеки працівників на робочих місцях; забезпечення мінімальних вимог щодо захисту здоров'я та безпеки у робочих зонах (у робочому середовищі) тощо.

Таким чином дія цього Проекту акта спрямована лише на безпеку та захист здоров'я працівників у робочих зонах.

Заходи, які мають здійснити органи влади для впровадження цього акта:

Для впровадження проекту акта необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги акта, шляхом його оприлюднення в засобах масової інформації та на офіційному сайті Державної служби України з питань праці.

Заходи, які мають здійснити суб'єкти господарювання для впровадження цього акта:

Процедури отримання первинної інформації про вимоги регулювання.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків, розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва здійснено, згідно з додатком 4 до Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, тест малого підприємництва (М-Тест).

Витрати суб'єктів господарювання викладено згідно з додатком 2 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта відповідно.

Витрати на адміністрування регулювання для органу державної влади не передбачаються, а тому розрахунок витрат згідно з додатком 3 Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта не розроблялись.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії нормативно-правового акта не обмежений у часі.

Структура запропонованого проекту акта розроблена з урахуванням можливості доповнення або внесення змін до нього у разі виникнення необхідності правового врегулювання відносин, що виникають в Україні.

Термін набуття чинності регуляторним актом – відповідно до законодавства після його офіційного оприлюднення.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

Показники результативності проекту акта:

Розмір надходжень до державного та місцевого бюджетів і державних цільових фондів	Не прогнозується
Кількість суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб, на яких поширюється дія акта	Дія проекту акта стосується 3 792 048 суб'єктів господарювання
Розмір коштів і час, що витратимуться суб'єктами господарювання та/або фізичними особами, пов'язані з виконанням вимог акта	Не прогнозується
Рівень поінформованості суб'єктів господарювання та/або фізичних осіб з основних положень акта	Середній, проект акта розміщено для оприлюднення на офіційному сайті Державної служби України з питань праці

Виходячи з цілей державного регулювання, визначених у розділі 2 аналізу регуляторного впливу, для відстеження результативності проекту акта обрано такі додаткові показники:

- кількість нещасних випадків, що сталися з працівниками всіх галузей протягом року;
- кількість звернень громадян щодо порушень Мінімальних вимог щодо безпеки і охорони здоров'я у робочих зонах (робочих середовищах).

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено до набрання чинності цього акта шляхом аналізу зауважень та пропозицій до нього, які надходять від юридичних та фізичних осіб після оприлюднення зазначеного акта на офіційному сайті Державної служби України з питань праці.

Повторне відстеження здійснюватиметься через рік після набрання чинності даним регуляторним актом шляхом порівняння показників базового та повторного відстеження. Періодичні відстеження результативності здійснюватимуться один раз на три роки, починаючи з дня закінчення заходів з повторного відстеження результативності.

Метод проведення відстеження результативності – статистичний.

Вид даних, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності – статистичні.

Цільові групи осіб, що обиратимуться для участі у відповідному опитуванні: представники малого підприємництва та Спільного представницького органу сторони роботодавців на національному рівні.

**Перший заступник Міністра
соціальної політики України**

Ольга Крентовська

_____ 2018 р.